

ATLAS

Landschapontwikkelingsperspectief

Midden-Delfland® 2025

Authentiek landschap met sterke stad - landverbinding

Inhoud

Voorwoord	4
Leeswijzer	6
<i>Landschapontwikkelingsperspectief Midden-Delfland® 2025</i>	
Samenvatting	8
<i>Deel I</i>	
LOP Midden-Delfland® 2025: Inleiding	20
Waarom een landschapontwikkelingsperspectief?	25
Doel van het landschapontwikkelingsperspectief	26
Functies van het landschapontwikkelingsperspectief	27
Geen eindbeeld maar streefbeeld	27
Positionering van het landschapontwikkelingsperspectief	28
Totstandkoming van het landschapontwikkelingsperspectief	30
<i>Deel II</i>	
Midden-Delfland: Authentiek landschap in de Zuidvleugel van de Randstad	32
Historische ontwikkeling van Midden-Delfland	37
Kwaliteiten van Midden-Delfland	41
Trends en ontwikkelingen	45
De opgave	51
<i>Deel III</i>	
Landschapontwikkelingsperspectief Midden-Delfland® 2025	54
Doelstellingen Midden-Delflandgebied	59
Landschapontwikkelingsperspectief Midden-Delfland® 2025	67
Ontwikkelingsprincipes	79
Netwerkstructuren	107
<i>Deel IV</i>	
LOP Midden-Delfland® 2025: Uitvoeringsstrategie	122

<i>Deel V</i>	
LOP Midden-Delfland® 2025: Uitwerking per polder	132
De polderbenadering	135
Leeswijzer	137
Groeneveldse polder	138
Woudsepolder	144
Klaas Engelbrechtspolder	150
Kerkpolder	156
Dorppolder	162
Kralingerpolder	168
Dijkpolder	174
Commandeurspolder	180
Duifpolder	186
Holierhoekse en Zouteveensepolder	192
Lage Abtswoudschepolder	198
Zuidpolder van Delfgauw	204
Akkerdijkschepolder	210
Noord-Kethelpolder	216
Oost-Abtspolder	222
Broekpolder	228
Aalkeet Buitenpolder	234
Aalkeet Binnenpolder	240
Foppenpolder	246
Overzichtskaart van de polders met legenda zie binnenkant omslag.	

Voorwoord

Midden-Delfland is een prachtig open veenweidegebied tussen Rotterdam en Den Haag. De inwoners van de steden kunnen er genieten van de koe in de wei, van prachtige watergangen en recreatieve voorzieningen. Het is een topgebied en dat willen we graag zo houden. Dat gaat niet vanzelf. Veel partijen zijn actief betrokken bij het Landschapontwikkelingsplan en dat is de kracht van onze samenwerking. We gaan dit plan nu met elkaar uitwerken. Ik heb daarmee de verwachting dat in 2025 Midden-Delfland als parel van de regio wordt gezien. Midden-Delfland is onze inzet waard!

*Christiaan van der Kamp,
Wethouder gemeente
Midden-Delfland*

Midden-Delfland heeft als uitloop- en recreatiegebied een belangrijke functie voor veel Delftenaren. Dit bleek ook uit de totstandkoming van het landschapontwikkelingsplan. Ik heb ontzettend veel plezier gehad aan de inspraakbijeenkomsten. Belangengroepen en individuele burgers hebben heel veel mogelijkheden gehad en aangegrepen om te zeggen hoe zij de toekomst van Midden-Delfland zien. En in grote eensgezindheid hebben de zes betrokken overheden die ideeën verwerkt in het Landschapontwikkelingsperspectief Midden-Delfland® 2025.

*Saskia Bolten,
Wethouder gemeente Delft*

In Overschie rijd je echt de stad in. Omgekeerd bevind je je vanuit Overschie als bij toverslag in een prachtig, authentiek polderlandschap. Dat blijft gelukkig zo. De historische kern van Overschie is een van de pareltjes van het dorpschoon in Midden-Delfland. Voor veel Rotterdammers is Midden-Delfland de dichtstbijzijnde plek waar je de koe en de grutto in de wei vindt. Wij zorgen ervoor dat het landschap van Midden-Delfland aansluit op de groenontwikkelingen in Schieveen, de zone rond de Schie en de aanleg van het nieuwe Golfpark Rotterdam. Ook zijn we hard bezig met het verbeteren van de fietsverbindingen tussen Rotterdam en het Midden-Delfland. Het LOP biedt ons bij dit alles een prachtig aanknopingspunt.

*Dick van Dongen,
Portefeuillehouder deelgemeente
Rotterdam-Overschie*

Met het Landschapontwikkelingsperspectief Midden-Delfland (LOP) heeft dit gebied zich prima op de kaart gezet. Daar kunnen de burgers van het gebied en van de omliggende steden trots op zijn. Met het LOP in de hand laten wij zien, dat we het schaarse groen in onze regio koesteren, en dagen wij iedereen uit om het gebied nog mooier te maken. Het Midden-Delfland noem ik graag goedmoedig de ‘voortuin’ van Schiedam. En omdat veel Schiedammers niet over een eigen voortuintje beschikken, is het belangrijk dat we de weg naar onze gemeenschappelijke voortuin weten te vinden. Daarvoor is het LOP belangrijk en daarvoor is het belangrijk dat we mooie ‘tuinpaden’ naar die voortuin aanleggen. Groene haarvaten, die van onze historische binnenstad langs parken en vaarten leiden naar het Midden-Delfland. Tuinpaden waarvoor ik ook graag andere bezoekers aan het Midden-Delfland uitnodig: wat is mooier dan een bezoek aan het groen af te sluiten met een middag of avond in onze historische binnenstad? Wanneer ontmoeten wij elkaar in onze voortuin, of in onze binnenstad?

*Maarten Groene,
Wethouder gemeente Schiedam*

Het Landschapontwikkelingsperspectief Midden-Delfland® 2025 (LOP) zorgt ervoor dat dit gebied mooi, open en groen blijft. Dat vinden we in Vlaardingen belangrijk! Onze gemeenteraad heeft deze visie op 26 november 2009 unaniem vastgesteld. Onze Broekpolder, liggend in dit gebied, geven we op deze manier de status die we willen: rust, ruimte, natuur en recreatie. Met het LOP kunnen we de kwaliteit van het gebied behouden. Dus bij een A4 willen we die niet zien, horen of ruiken! En verder zijn we zuinig op wat we hebben en willen we géén nieuwe storende elementen: geen Blankenburgtracé erdoorheen. Het LOP is ook de basis voor verbeteringen: meer openheid, meer ‘koe in de wei’, robuustere natuur en betere verbindingen met de stad. Daar willen we, samen met andere omliggende gemeenten en de organisaties die zich voor het gebied inzetten, aan werken.

*Jan Robberegt,
Wethouder gemeente Vlaardingen*

Als wethouder in Maassluis heb ik het als zeer plezierig ervaren om met zes collega-bestuurders te werken aan het veiligstellen van de grenzen en het authentieke karakter van het mooie Midden-Delflandgebied. Met het Landschapontwikkelingsperspectief (LOP) is een goede basis gelegd, waarmee we de komende jaren verder kunnen. Midden-Delfland is ook voor de inwoners van Maassluis een belangrijk recreatiegebied. Een sterk promotiepunt voor onze stad is dat iedereen binnen enkele minuten midden in de natuur kan verblijven. De koe in de wei behouden en actievere recreatie alleen op de verbindingen tussen stad en land; daar heb ik me graag voor ingezet.

*Joop Luijendijk,
Wethouder gemeente Maassluis*

Water heeft al honderden jaren de inrichting van het landschap in Midden-Delfland bepaald. U kunt hierbij denken aan de structuur van de sloten en de boezemwateren. Door de grote ruimtelijke druk uit de omgeving, maar ook uit Midden-Delfland zelf, is het water steeds verder teruggedrongen. Het LOP zal in de toekomst de basis zijn voor gemeentelijke structuurvisies. Met het LOP is daarmee de basis gelegd om in de toekomst water haar plaats te geven in de ruimtelijke planvorming en dat is voor het Hoogheemraadschap van Delfland van groot belang. Daardoor krijgt water zijn plaats en kan het bijdragen aan de kwaliteit van het landschap, bijvoorbeeld door de aanleg van natuurvriendelijke oevers. Ook biedt water volop ruimte voor recreatie.

*Adri Bom-Lemstra,
Hoogheemraad van Delfland*

Leeswijzer

Voor u ligt het Landschapontwikkelingsperspectief Midden-Delfland® 2025. Met het landschapontwikkelingsperspectief (LOP) zetten wij, de gemeenten Midden-Delfland, Delft,

Rotterdam-Overschie, Schiedam, Vlaardingen en Maassluis en het Hoogheemraadschap van Delfland onze gezamenlijke koers uit voor de ontwikkeling van het Midden-Delflandgebied tot

2025. Hiermee geven wij een concrete vertaling aan de thema's uit de gebiedsvisie Midden-Delfland® 2025.

In het LOP hebben wij de huidige kwaliteiten van

Het LOP bestaat uit vijf delen en een samenvatting

Samenvatting

Bent u geïnteresseerd in de hoofdlijnen van het LOP dan voldoet het om de samenvatting te lezen.

8

Deel I LOP Midden-Delfland® 2025: Inleiding

In de Inleiding schetsen wij de aanleiding voor het LOP, lichten wij doel, functie en status van het LOP toe, positioneren wij het Midden-Delflandgebied in de ontwikkeling van de Randstad en schetsen wij het participatieve proces waarin het LOP tot stand is gekomen.

20

Deel II Midden-Delfland: Authentiek landschap in de Zuidvleugel van de Randstad

In Midden-Delfland, authentiek landschap in de Zuidvleugel van de Randstad, gaan wij in op de historische ontwikkeling van het Midden-Delflandgebied, op de kwaliteiten van het gebied en op actuele trends en ontwikkelingen waar wij mee te maken krijgen. Daaruit leiden wij een aantal opgaven af waar wij in het Midden-Delflandgebied de komende twee decennia voor staan.

32

het Midden-Delflandgebied in kaart gebracht en laten wij zien waar wij deze in stand willen houden, verrijken en versterken. Wij geven aan waar ruimtelijke, economische en recreatieve

ontwikkelingen in het Midden-Delflandgebied wenselijk en mogelijk zijn om haar functie van authentiek landschap en 'groene binnentuin' van de stedelijke omgeving te kunnen vervullen.

Een binnentuin met een gaaf gebleven agrarisch veenweidegebied omzoomd met recreatie- en natuurgebieden.

Deel III Landschapontwikkelingsperspectief Midden-Delfland® 2025

Het Landschapontwikkelingsperspectief Midden-Delfland® 2025 vormt de kern van het LOP. Hierin presenteren wij onze beleidsuitgangspunten voor het Midden-Delflandgebied die wij als (toetsings) kader zullen hanteren bij het initiëren, beoordelen, afwegen en vaststellen van nieuwe ruimtelijke plannen en projecten. Ook de maatregelen die wij zullen nemen om invulling te geven aan de doelstellingen komen hier aan de orde. Een aantal ontwikkelingsprincipes en netwerkstructuren wordt apart belicht.

54

Deel IV LOP Midden-Delfland® 2025: Uitvoeringsstrategie

In de Uitvoeringsstrategie geven wij aan op welke wijze wij uitvoering zullen geven aan het Landschapontwikkelingsperspectief Midden-Delfland® 2025.

122

Deel V LOP Midden-Delfland® 2025: Uitwerking per polder

De beleidsuitgangspunten zoals verwoord in het Landschapontwikkelingsperspectief Midden-Delfland® 2025 is geconcretiseerd voor alle 19 polders in het gebied. Per polder zijn de ruimtelijke kwaliteiten in kaart gebracht en is bekeken welke ontwikkelingsrichtingen mogelijk en wenselijk zijn, gegeven de aanwezige ruimtelijke kwaliteiten.

132

LOP Midden-Delfland® 2025

Samenvatting

In 1977 werd de Reconstructiewet Midden-Delfland van kracht. Doel hiervan was het gebied open en groen te houden, verrommeling te stoppen en verstedelijking tegen te gaan. Nu na bijna 30 jaar is de reconstructie van het Midden-Delflandgebied voltooid. Dit betekent echter niet dat het gebied af is. Midden-Delfland is een landschap volop in ontwikkeling. Het is in het belang van de hele Zuidvleugel van de Randstad dat het Midden-Delflandgebied kan blijven fungeren als 'groene binnentuin' van de stedelijke omgeving.

Het Midden-Delflandgebied behoort tot het grondgebied van de gemeenten Midden-Delfland, Delft, Rotterdam-Overschie, Schiedam, Vlaardingen en Maassluis. Vanuit de zorg voor het watersysteem is ook het Hoogheemraadschap van Delfland verantwoordelijk voor het gebied.

Als verantwoordelijke gemeenten en hoogheemraadschap zien wij het als onze opgave de toekomstige ontwikkeling van het Midden-Delflandgebied te geleiden. In het Landschapontwikkelingsperspectief Midden-Delfland® 2025 (LOP) geven wij aan hoe wij hiervoor willen zorgen.

Basis voor ruimtelijke structuurvisies en bestemmingsplannen

Het LOP is een concretisering van de zeven thema's uit de gebiedsvisie Midden-Delfland® 2025 (2005). In het LOP brengen wij de huidige kwaliteiten van het landschap in kaart en laten wij zien waar wij het belangrijk vinden om deze in stand te houden, te verrijken en te versterken. Daarnaast geven wij met het LOP aan waar economische, ruimtelijke, recreatieve en ecologische ontwikkelingen in het Midden-Delflandgebied wenselijk en mogelijk zijn. De kwaliteit van het landschap en de relatie met de stad zijn de pijlers van het LOP.

Met het LOP presenteren wij een streefbeeld en geen eindbeeld voor 2025. Wij geven onze gemeenschappelijke koers aan om nieuwe ontwikkelingen in de gewenste richting te sturen. Het LOP is gevisualiseerd in een door ons gewenst toekomstbeeld, het Landschapontwikkelingsperspectief Midden-Delfland® 2025, dat wij elke vier jaar op nieuwe ontwikkelingen zullen evalueren.

Het LOP zal doorwerken in ons ruimtelijk beleid en het beleid van de Hof van Delflandraad in oprichting dat betrekking heeft op het Midden-Delflandgebied. Het vormt daarmee het kader voor de bestemmingsplannen buitengebied.

Totstandkoming

Het Landschapontwikkelingsperspectief Midden-Delfland® 2025 is in een participatief proces ontwikkeld. In de zogenoemde Midden-Delflandcafés (nov. 2007), de LOP-ontwerptafel (juli 2008), de LOP-synthesetafel (sept. 2008) en de LOP-slotconferentie (april 2009) hebben burgers, ondernemers, belangenbehartigers en raadsleden van de betrokken gemeenten en vertegenwoordigers van het hoogheemraadschap meegedacht over en meegewerkt aan de verdere ontwikkeling van het Midden-Delflandgebied. Tijdens de LOP-synthesetafel werd duidelijk dat een uitwerking op polderniveau een meer gefundeerde richting geeft aan toekomstige ontwikkelingen van het gebied. Dit heeft geresulteerd in de uitwerking van kwaliteitskaarten en ontwikkelingskaarten voor de 19 afzonderlijke polders van het Midden-Delflandgebied.

Historische ontwikkeling

Het landschap van Midden-Delfland maakte de afgelopen honderd jaar een stormachtige ontwikkeling door. De verhouding tussen stad en land draaide volledig om. Van steden en dorpen in het land naar land in de stad. Het gebied is vooral in de tweede helft van de vorige eeuw in snel tempo versteend (stedelijke uitbreiding) en verglaasd (glastuinbouw). Het hart van het gebied is echter uitzonderlijk gaaf gebleven. Midden-Delfland is de groene binnentuin van de Zuidvleugel van de Randstad geworden. Tussen Midden-Delfland en de steden bestaat een positieve wederkerigheid. Het land is het goud van de stad en tegelijkertijd biedt de nabijheid van de steden extra kansen voor de vitaliteit van Midden-Delfland.

Kwaliteiten van Midden-Delfland

Het eeuwenlange ontwikkelingsproces heeft het Midden-Delflandgebied een aantal bijzondere kwaliteiten meegegeven:

- een cultuurhistorisch waardevol landschap
- een authentiek agrarisch landschap
- verre zichten
- prachtige dorpen
- de stad als lijst van het landschap
- water als bindmiddel tussen stad en land
- weidevogels en natuur
- recreatiegebieden aan de randen.

Trends

Om het Midden-Delflandgebied vitaal en authentiek te houden en op een aantrekkelijke manier toegankelijk te laten zijn voor de omwonende stedelingen, is het belangrijk dat we op trends anticiperen die effect hebben op het gebied. Relevante trends zijn:

- schaalvergroting in de landbouw voor productie voor de wereldmarkt naast productie voor de regionale markt
- verandering van het landschap van productiegebied naar gebruiksgebied
- vergrijzing, ontgroening en verkleuring van Nederland
- een grotere welvaart, die leidt tot meer mobiliteit en andere wensen op het gebied van wonen, welzijn, 'welness' en zorg
- globalisering versus lokalisering
- een grotere internationale concurrentiestrijd, waarin unieke regionale vestigingscondities doorslaggevend zijn
- verandering van het klimaat waardoor er meer ruimte voor waterberging nodig is.

De opgave

Nieuwe ontwikkelingen hebben invloed op het landschap. Wij zien het als onze verantwoordelijkheid en opgave deze ontwikkelingen zodanig te geleiden dat wij de zes kernkwaliteiten van het Midden-Delflandgebied in stand kunnen houden en verder kunnen verrijken en versterken:

- de agrarische identiteit (koe in de wei)
- de openheid
- het robuuste watersysteem
- de robuuste natuur
- de cultuurhistorische waarden
- de verbinding tussen stad en land.

Landschapontwikkelingsperspectief Midden-Delfland® 2025

Om de zes kernkwaliteiten van Midden-Delfland in stand te houden, te verrijken en verder te versterken, streven we naar:

Versterking van het contrast land - stad

In het Midden-Delflandgebied staan behoud van de openheid en versterking van de (ruimtelijke, agrarische, ecologische en recreatieve) kwaliteit van de open ruimte centraal. Hier is geen ruimte voor verdere verstedelijking en verdichting. De relatieve stilte die hier nog heerst, zullen wij bewaren.

Versterking van de relaties met de bredere omgeving

We versterken de relaties met het noordoosten door de verbinding met het gebied van Pijnacker / Oude Leede te verbeteren. Dit gebied is in haar ontstaansgeschiedenis vergelijkbaar met Midden-Delfland en feitelijk daar een onderdeel van. Naar het noordwesten zien we kansen om het gebied via de Maasdijk en de Poelwetering te verbinden met de kust. Het vizier van Midden-Delfland richten we opnieuw naar de Nieuwe Waterweg door de ontwikkeling van een veranda.

Versterking van de relaties met de directe omgeving

Als verbinding tussen stad en land ontwikkelen we groenblauwe vingers die vanuit de stedelijke centra tot in het hart van Midden-Delfland reiken. Wandel- en fietspaden sluiten we op deze groenblauwe vingers aan, met herkenbare en zichtbare entrees naar het land.

Versterking van de kwaliteit van de randen

Een aantal zorgvuldig gecomposeerde doorzichten op het hoogstedelijke silhouet wordt afgewisseld met groene randen die de stad aan het zicht onttrekken. Op bewust gekozen overgangen van stad naar land combineren we intensievere vormen van recreatie met natuurontwikkeling en waterberging.

Zonering van het recreatief gebruik: stad – rand – land

In de stad scheppen we ruimte voor stedelijke, meer dagelijkse vormen van recreatie. Aan de rand van de stad maken we ruimte voor intensieve vormen van recreatie die een groter ruimtebeslag vergen: van speelwei tot klimbos. In het landelijk gebied creëren we mogelijkheden voor recreatie die gericht is op de beleving van natuur en landschap, al wandelend of fietsend of vanaf het water.

Versterking van het agrarisch kerngebied

In het agrarisch kerngebied leggen we het primaat bij de landbouw en in het bijzonder de melkveehouderij. Hier leggen we het accent op:

- behoud van de openheid
- optimaliseren van de agrarische productieomstandigheden
- creëren van mogelijkheden voor verbreding op de erven
- versterking van de kwaliteit van de randen
- opheffen en voorkomen van met name de oost-west barrières
- sanering van niet-duurzame, verspreidliggende glastuinbouw.

In het agrarisch kerngebied en aan de noordzijde van het Midden-Delflandgebied is geen ruimte voor paardenactiviteiten. Deze zijn slechts mogelijk aan de (droge) randen van de steden in de intensieve(re) recreatiegebieden.

Versterking van het kerngebied weidevogels

De aanduiding agrarisch kerngebied gaat samen met de aanduiding kerngebied weidevogels. We zullen agrariërs stimuleren om het leefgebied van de weidevogels in stand te houden door aangepast weidebeheer (mozaïekbeheer), slootkantonderhoud en aangepaste bemesting.

Benutting van de kwaliteiten van het land als recreatief uitloopgebied

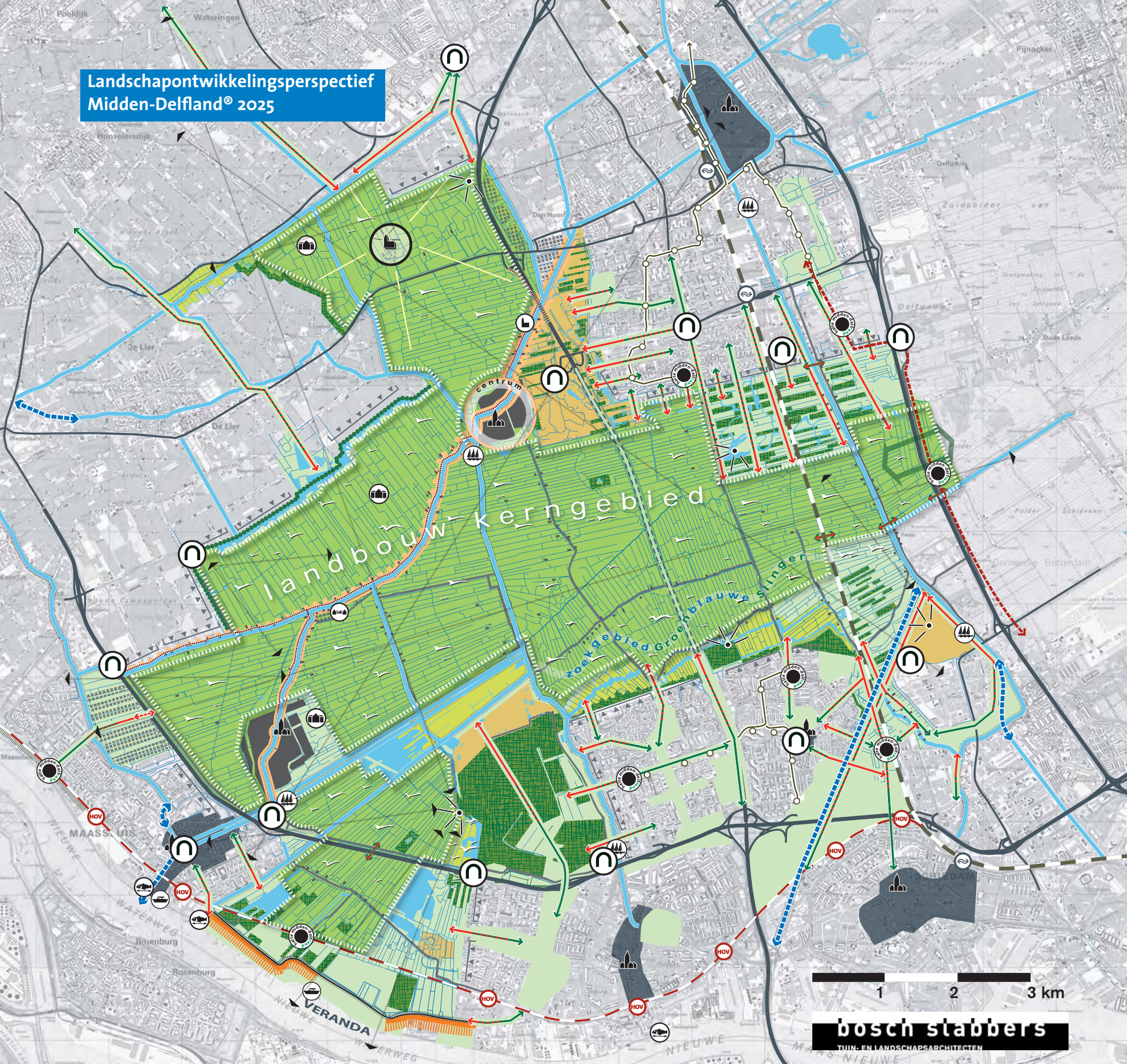
Wij stimuleren de ontwikkeling van nevenactiviteiten van agrariërs daar waar ze aansluiten op het karakter van het Midden-Delflandgebied. Wij ontsluiten het Midden-Delflandgebied met een goed ontwikkeld fiets- en wandelpadennetwerk, dat vanuit herkenbare, goed gemarkeerde punten het landschap inloopt.

Benutting van de recreatieve potenties van het water

Wij versterken de recreatieve waarde van het water door oude historische watergangen te herstellen en nieuwe verbindingen aan te leggen om rond te kunnen varen. Op unieke punten en bij openbare functies creëren we mogelijkheden voor aanlegsteigers. Wij maken het gebied toegankelijker door bestaande havens uit te breiden en nieuwe havens aan te leggen.

Landschapontwikkelingsperspectief
Midden-Delfland® 2025

Versterking van de oost-west verbinding

Door het opheffen dan wel beperken van de breuklijnen in het landschap (A20, spoorlijn, de Schie en A13) zorgen wij voor herstel van de ruimtelijke en functionele samenhang van het Midden-Delflandgebied. Mocht de doorgetrokken A4 er komen, dan is onze inzet dat deze zorgvuldig wordt aangelegd en ingepast en dat het kwaliteitsprogramma gelijktijdig en gelijkwaardig wordt ontwikkeld en uitgevoerd, conform de gemaakte IODS-afspraken. Uiteraard staat het LOP een nog betere inpassing niet in de weg.

De doelen die wij nastreven bij de verdere ontwikkeling van het Midden-Delflandgebied hebben wij vertaald in concrete maatregelen, weergegeven in een integraal kaartbeeld, het Landschapontwikkelingsperspectief Midden-Delfland® 2025.

De uitvoeringsstrategie

Voor de uitvoering van het LOP nemen wij als verantwoordelijke partijen de volgende stappen:

- doorvertaling van het LOP in onze ruimtelijke structuurvisies
- doorvertaling van het LOP in bestemmingsplannen voor het buitengebied
- ontwikkeling van een meerjaren uitvoeringsprogramma, inclusief investeringsstrategie.

De eerste stap die wij als gemeenten afzonderlijk nemen, is de verwerking van de LOP doelstellingen in onze ruimtelijke structuurvisies en stadsvisies. Gezamenlijk zullen wij ervoor zorgen dat het LOP integraal wordt overgenomen in de plannen van de Hof van Delflandraad i.o.

Daar waar de bestemmingsplannen buitengebied toe zijn aan vernieuwing, zullen wij als gemeente het LOP in de plannen doorvertalen.

Om flexibiliteit in de uitvoering te waarborgen, stellen wij nog in 2009 gezamenlijk een eerste concept meerjaren uitvoeringsprogramma 2010-2025 op. In dit meerjaren uitvoeringsprogramma leggen wij een koppeling tussen de beleidsdoelen die wij nastreven, de daartoe te nemen projecten en maatregelen en de benodigde middelen.

Elke twee jaar stellen wij een geactualiseerd uitvoeringsprogramma op voor de korte termijn (5 jaar), waarin wij onze prioriteiten, de benodigde investeringen en onze concrete inzet voor de komende jaren aangeven. Iedere vier jaar kijken wij of het LOP nog actueel genoeg is.

Uitvoering vraagt meestal om maatwerk, om een inpassing passend bij de (ruimtelijke) kwaliteit van de omgeving. De ruimtelijke kwaliteit bewaken wij door deze door een kwaliteitsteam te laten toetsen aan de relevante polderpaspoorten, aan de zes kernkwaliteiten van het gebied en aan de bestaande beheerafspraken en maatregelen.